

Näringsdepartementet

n.registrator@regeringskansliet.se

n.remisser.hl@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2017:1 För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd

Malmö högskola har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss och vill anföra bilagda yttrande. Vi väljer att främst kommentera kapitel 4 och de områden som har direkt relevans för lärosätets verksamhet.

Sammanfattning

1. Malmö högskola ställer sig positiv till kommitténs ambition att höja utbildningsnivån på landsbygden. Ett sätt att göra detta på är att arbeta med breddad rekrytering till högre utbildning samt med undervisningsformer som också går att ta del av på distans. Detta är insatser som redan idag ligger i universitet och högskolors uppdrag. Att utöka detta uppdrag utan ytterligare finansiering anser vi inte vara möjligt.

2. Att högskolans utbildningsutbud skulle anpassas efter *lokala* arbetsmarknaders behov är inte bara ett ingrepp i högskolornas autonomi utan också ett orimligt uppdrag, såvida det inte rör sig om riktade uppdragsutbildningar. Förslaget hänvisar felaktigt till skrivningar i budgetpropositionen för 2017 (se vidare nedan).

3. Framställningen i kapitel 4 är otydlig med avseende på vem som ansvarar för vad inom utbildningssystemet och en mer genomgripande analys kring hur man bäst organiserar tillträdet till högre utbildning i hela landet behöver göras. Det är viktigt att hela utbildningssystemet analyseras och att olika huvudmäns ansvar och uppdrag tydliggörs. Denna analys måste ta som utgångspunkt att kommunernas ansvar är att skapa förutsättningar för *rekrytering* till högre utbildning, och lärosätenas (statens) ansvar är att bedriva utbildning på vetenskaplig grund i nära samband med forskning och hålla hög kvalitet.

4. Det behöver också göras en uppföljning och utvärdering av dagens situation med lärcentra och hur samverkan med lärosätena har fungerat. Genom distansutbildningar har alla idag möjlighet att läsa på högre nivå, oavsett var man bor i landet. Utgångspunkten att det behövs fler som läser på distans för att fylla kompetensbehovet på mindre orter, kräver en analys av var det brister idag. En sådan analys saknas i kommitténs utredning och förslag.

4.2 Nationella mål för politiken

Förslag: Universitet och högskolor får i uppdrag att öka tillgängligheten till högre utbildning i hela landet.

Lärosätena har redan idag i uppdrag att öka tillgängligheten till högre utbildning. Detta sker t.ex. genom distansutbildning, vilken erbjuds oavsett var i landet man bor. Vi ser således inte något behov av att göra tillägget ”i hela landet” till uppdraget.

Förslag: Regeringen ser över indikatorerna till resurstilldelningssystemet för att göra utbildningarna mer relevanta för de lokala arbetsmarknaderna.

Malmö högskola motsätter sig starkt förslaget att se över resurstilldelningsindikatorerna för att göra utbildningarna ”mer relevanta för de lokala arbetsmarknaderna”. Högskolans uppdrag är att bedriva utbildning som vilar på vetenskaplig grund, bedrivs i nära samband med forskning och hålla hög kvalitet. Vidare ska utbildningsutbudet svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Att högskolans utbildningsutbud skulle anpassas efter *lokala* arbetsmarknaders behov är inte bara ett ingrepp i högskolornas autonomi utan också ett orimligt uppdrag, såvida det inte rör sig om riktade uppdragsutbildningar. Förslaget hänvisar till skrivningar i budgetpropositionen för 2017. Vi vill emellertid påpeka att några skrivningar om lärosätens ansvar att anpassa utbildningarna ”till lokala arbetsmarknader och förhållanden” inte finns. Den centrala formuleringen i budgetpropositionen är i stället *”Universitet och högskolor har en viktig uppgift att utbilda både för dagens och för morgondagens arbetsmarknad. Lärosäten har därför ett stort ansvar att se till att utbildningarna förnyas, är långsiktigt hållbara, arbetsmarknadsanknutna, tillgängliga för många samt vilar på vetenskaplig grund.”* (sid. 205).

4.3 Utbildningscentra för högre utbildning

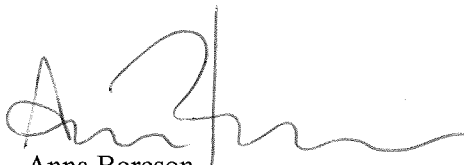
Förslag: Regeringen säkerställer att det finns utbildningscentra för högre utbildning i kommuner i FA-regioner (utan högskolor) och med få lärcentra samt i kommuner som berörs av kommitténs näringslivspaket till kommuner med extra stora utmaningar.

Malmö högskola ställer sig bakom förslaget att det bör finnas *någon* form av ”lärcentra” för att främja utbildning på distans i kommuner som har detta behov. Vi stödjer dock inte förslaget om ”utbildningscentra för högre utbildning” då vi ser det som oklart vilken roll, uppdrag, driftsform etc. dessa centra är tänkta att ha. Det behövs en utvärdering av nuvarande lärcentras verksamhet samt hur samverkan med universitet och högskolor har fungerat innan det går att ta ställning till en annan form av lärcentra.

Vid beräkning av statens kostnader för utbildningscentra, gör kommittén bedömningen att lärosätens kostnader för samverkan med kommuner och teknikinvesteringar m.m. bör kunna finansieras inom befintliga anslag. Som tidigare nämnts har högskolan redan idag i uppdrag att samverka med det omgivande samhället samt att tillgängliggöra högre utbildning. Att utöka detta uppdrag utan ytterligare finansiering anser vi inte möjligt.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor efter föredragning av utredare Anna Boreson. I den slutliga handläggningen har också prorektor Per Hillbur deltagit.

Kerstin Tham
Rektor

Anna Boreson
Utredare